

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Основи економічної безпеки та економічної дипломатії»

на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс
Освітня програма/спеціалізація	«Міжнародна економіка»
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Стрілець Вікторія Юрївна
д.е.н., професор
завідувач кафедри міжнародної
економіки та міжнародних
економічних відносин

Контактний телефон	(0532) 50-91-68
Електронна адреса	puet.me@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.memev.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2082

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою дисципліни «Основи економічної безпеки та економічної дипломатії» є формування теоретичних знань та практичних навичок студентів щодо забезпечення економічної безпеки країни, використання інтегральних показників для її оцінювання; ролі економічної дипломатії у забезпеченні економічної безпеки в політичній і дипломатичній сферах, дослідження її новаційного характеру і завдань на сучасному етапі міжнародних відносин; формування дипломатичних відносин та економічних інтересів і їх захист у дотриманні економічної безпеки, виходячи з геополітичних, глобалізаційних та євроінтеграційних процесів.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Форми: лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом

	Методи: кейс-стаді, тренінги та ділові ігри, бесіди та дискусії
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; ; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Теоретичні знання та практичні навички студентів щодо сутності та ролі економічної дипломатії в сучасних міжнародних відносинах та її застосування у забезпеченні економічної безпеки держави
Мова викладання	Українська, англійська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>1. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.</p> <p>2. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>3. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.</p> <p>4. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.</p> <p>5. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.</p> <p>6. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних</p>	<p>1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>4. Здатність працювати в команді.</p> <p>5. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.</p> <p>6. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.</p> <p>7. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових</p>

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.</p> <p>7. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.</p> <p>8. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.</p> <p>9. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.</p> <p>10. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.</p> <p>11. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.</p> <p>12. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.</p>	<p>ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.</p> <p>8. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.</p> <p>9. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.</p> <p>10. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків</p> <p>11. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.</p> <p>12. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.</p> <p>13. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1 Економічна безпека держави в умовах глобалізації		
Тема 1 Теоретичні основи економічної безпеки.	обговорення матеріалу занять; виконання індивідуального завдання; тестування	1. Роль та еволюція розвитку національних інтересів у сприятливому розвитку інноваційної діяльності 2. Сучасний стан та перспективи захисту національних інтересів України 3. Вплив тіньової економіки на національні інтереси: напрями поширення та її наслідки
Тема 2 Національні інтереси в контексті дотримання економічної безпеки України.	обговорення матеріалу занять; виконання індивідуального завдання; тестування	1. Протиріччя національних інтересів у процесах інтеграції та регіоналізації 2. Національні інтереси України в міжнародній сфері
Тема 3 Зовнішньоекономічна безпека України.	обговорення матеріалу занять; виконання індивідуального завдання; тестування	1. Складові зовнішньоекономічної безпеки та стан їх забезпечення на сучасному етапі Еволюція розвитку і стратегія зовнішньоекономічної безпеки України
Тема 4 Основні внутрішні складові економічної безпеки держави.	обговорення матеріалу занять; виконання індивідуального завдання; тестування	1. Методологічні аспекти оцінювання внутрішніх складових економічної безпеки держави 2. Сучасні виміри внутрішніх складових економічної безпеки України

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 5 Фінансова безпека та загрози деформації.	обговорення матеріалу занять; виконання індивідуального завдання; тестування, поточна модульна робота	1. Критерії оцінки фінансової безпеки держави 2. Превентивні заходи зміцнення фінансової безпеки
Модуль 2 Економічна дипломатія в системі забезпечення економічної безпеки		
Тема 6 Інституційний механізм реалізації економічної дипломатії в умовах відтворення економічної безпеки.	обговорення матеріалу занять; виконання індивідуального завдання; тестування	1. Діючі інституції економічної дипломатії 2. Інфраструктура забезпечення економічної дипломатії в Україні 3. Міжнародні інститути як суб'єкти економічної дипломатії
Тема 7 Економічна дипломатія в системі міжнародного регулювання світової економіки.	обговорення матеріалу занять; виконання індивідуального завдання; тестування	1. Взаємозв'язок національної економічної дипломатії з національними економічними інтересами та економічною безпекою 2. Тенденції сучасного розвитку економічної дипломатії
Тема 8 Дипломатична служба та дипломатичний протокол.	обговорення матеріалу занять; виконання індивідуального завдання; тестування	1. Дипломатичні візити як елемент дипломатичного протоколу 2. Протокольні підрозділи органів державної виконавчої влади в Україні
Тема 9 Техніка ведення дипломатичних переговорів.	обговорення матеріалу занять; виконання індивідуального завдання; тестування	1. Фази проведення переговорів в економічній дипломатії 2. Перешкоди для успішного дипломатичного переговорного процесу

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 10 Економічна дипломатія у прискоренні європейської інтеграції України.	обговорення матеріалу занять; виконання індивідуального завдання; тестування, поточна модульна робота	1. Геоекономічної та геополітичні виміри економічної дипломатії України 2. Тенденції розвитку системи міжнародної безпеки в Європі та Євразії і місце в них національної безпеки України

Інформаційні джерела

1. Карлін М. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Луцьк : Кондор. 2020. 416 с.
2. Лисенко Ю. Г. Модернізація системи управління економічною безпекою національної економіки: методологія, індикатори та інструменти : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2018. 260 с.
3. Шаров О. М. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи : монографія. Національний інститут стратегічних досліджень. Київ : НІСД, 2019. 560 с.
4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі № 1277 від 29.10.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>
5. Про національну безпеку України: закон України №2469-VIII станом на 24.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
6. EU economic diplomacy strategy/ URL: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/570483/EXPO_IDA%282017%29570483_EN.pdf
7. Strilec V., Prokopenko O. and Orlov V. Impact of Covid-19 on the budget security of the national economy: a forecast for Ukraine. Public and Municipal Finance. 2020. № 9(1). P. 25-33. <https://www.businessperspectives.org/journals/public-and-municipal-finance/issue-361/impact-of-covid-19-on-the-budget-security-of-the-national-economy-a-forecast-for-ukraine>
8. Пожар А., Стрілець, В., Франко, Л., Флегантова, А., Туль, С., Єжелій, Ю. Монетарна політика в умовах війни: український та зарубіжний досвід. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». 2024. №2 (112). С. 102-108. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-2-15>
9. Стрілець В. Ю., Пожар А. А., Флегантова А. А., Франко Л. Ю., Єжелій Ю. О., Зборик Д. С. Цифровізація як інструмент побудови інноваційної стратегії розвитку бізнесу країн ЄС в умовах адаптації до кризових тенденцій міжнародної економіки. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». 2024. № 3(113). С. 80-88 URL : <http://puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/277>

10. Woolcock S. The New Economic Diplomacy: Decision-Making and Negotiation in International Economic Relations. 5th ed., Routledge, 2025. 288 p.
11. Довгополий А.С., Плахотнюк О.І. Глобальна економічна безпека в умовах геополітичної нестабільності. Юрінком Інтер, 2025. 268 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyuosvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadoklikvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf> .

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-prozapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf .

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf> Визнанню можуть підлягати результати навчання, отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені робочою програмою (силабусом) даної навчальної дисципліни.

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій: Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravylyavyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmenupovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»

<http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): обговорення матеріалу занять (10 балів); виконання індивідуальних завдань (10 балів); тестування (20 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 7-10): обговорення матеріалу занять (10 балів); виконання індивідуальних завдань (10 балів); тестування (20 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Перелік активностей для отримання додаткових балів

Види робіт	Максимальна кількість балів
Участь у студентському науковому гуртку «Глобус»	5
Участь у наукових студентських конференціях	10
Підготовка наукового проекту	10

Примітка: додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, яка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни